

Studieplan 2009/2010

Årsstudium i samfunnsfag

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 60.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet tilbys som heltidsstudium, har en normert studietid på et år og gir 60 studiepoeng. Studiet er også velegnet som deltidsstudium over lengre tid enn normert, da studiet har seks selvstendige moduler som kan tas uavhengig av hverandre. Nivået på samfunnsfag årsstudium er grunnutdanning på bachelornivå.

Innledning

Samfunnsfag årsstudium omfatter fagene historie, geografi og samfunnskunnskap. Årsstudiet gir en innføring i de tre samfunnsfagene begreper, teorier og metoder og gjør studentene i stand til å kunne anvende disse på norske og internasjonale samfunnsforhold. Studentene arbeider med faglige problemstillinger knyttet til velferd og demokrati, barn og ungdom, det flerkulturelle samfunnet, EU og europeisk integrasjon, samt Nord/Sør-spørsmål. Problemstillingene er knyttet til samfunnsforhold i Norge, Europa og Afrika.

Studieplanen er utarbeidet etter rammeplan og forskrift for 4-årig allmennlærerutdanning fra 2003.

Læringsutbytte

Samfunnsfag årsstudium legger grunnlag for en bred forståelse av samspillet mellom mennesker, grupper og samfunn i ulike tidsepoker og i ulike deler av verden. Studentene får innsikt i ulike historiske perioder og aktuelle politiske, sosiale og kulturelle forhold i et utvalg av regioner. Et sentralt mål for årsstudiet er å fremme internasjonal solidaritet, toleranse og respekt for ulike kulturer og verdier samt å dyrke fram en reflektert holdning til samfunnsproblemer hos studentene..

Årsstudiet gir kunnskap og innsikt i faglige problemstillinger knyttet til demokrati og menneskerettigheter, det flerkulturelle samfunn, velferd og velferdsstat, likhet og ulikhet, likestilling, barn og ungdom, EU og europeisk integrasjon, bærekraftig utvikling samt nord-sør spørsmål. Problemstillingene er knyttet til samfunnsforhold i Norge, Europa og Afrika.

Lærerstudenter og lærere som tar årsstudiet skal også, gjennom ulike arbeidsmåter, hjelpes til å utvikle en lærerrolle som fremmer elevenes samfunnsbevissthet, interesse for og glede av faget. Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom teoretisk kunnskap, praksiserfaring, faglig utvikling og didaktisk refleksjon.

Målgruppe

Årsstudiet i samfunnsfag er utviklet for fire ulike målgrupper:

- Lærerstuderenter som ønsker undervisningskompetanse i samfunnsfag
- Lærere som ønsker undervisningskompetanse i samfunnsfag
- Studenter som ønsker å ha et eller flere samfunnsfaglige emner som del av sin BA grad
- Yrkesutøvere i offentlig eller privat sektor som ønsker å utdype og/eller formalisere sin samfunnsfaglige kompetanse

Kompetanse

Samfunnsfag årsstudium gir undervisningskompetanse i samfunnsfag i grunnskolen for allmennlærerstudenter. Studiet gir en generell samfunnsfaglig kompetanse, noe som er en viktig og nyttig komponent i mange sammensatte studier, for eksempel bachelorgrader. Studenter som ønsker det, vil kunne gå videre med studier i samfunnsfag gjennom å ta en bachelorgrad og senere mastergrad i et samfunnsvitenskapelig fag

Opptakskrav fritekst

For å bli tatt opp på studiet kreves generell studiekompetanse eller godkjent realkompetanse på tilsvarende nivå. For å få innpasset moduler fra samfunnsfag årsstudium som fag i en allmennlærerutdanning eller som del av andre studier, for eksempel bachelor, henvises det til bestemmelsene for disse utdanningene.

Undervisnings- og læringsformer

Arbeidsmåtene varierer mellom forelesninger, seminarvirksomhet og arbeid individuelt og i kollokviegrupper. Egne seminarrekker vil bli arrangert i fagdidaktikk. Ulike former for kilder, som kart og statistikk, vil bli benyttet aktivt i undervisningen. Studentene vil bli fulgt opp underveis i studiet med veiledning med hensyn til faglige spørsmål.

For lærerstuderenter og lærere som tar samfunnsfag årsstudium (eller enkeltmoduler) blir det arrangert en særskilt fagdidaktisk seminarrekke. Seminarene vil være et supplement til undervisningen på enkeltmodulene. Seminarene skal bygge bro mellom samfunnsfaget som vitenskapsfag og som skolefag. Seminarene skal også bygge bro mellom studentenes teoretiske kunnskap og praksiserfaring ved å stimulere til faglig utvikling og fagdidaktisk refleksjon. De vil derfor aktivisere studentene til aktiv utprøving og evaluering av fagdidaktiske metoder og teknikker innen samfunnsfag. Den fagdidaktiske seminarrekken har særskilt pensum som er opplistet under punkt C.

Bruk av IKT er en integrert del av undervisningen. Det nettbaserte e-læringsverktøyet Fronter blir brukt til kommunikasjon mellom lærer og student, faglige diskusjoner og innlevering av besvarelser.

For å øke studentenes innsikt vil det som en del undervisningen bli forsøkt arrangert mindre ekskursioner innenlands og en ekskursion til et europeisk land. Ekskursionene gir studentene faglige fellers erfaringer og aktiviserer relevante læringsressurser i samfunnet. Deltakelse på disse ekskursionene vil ikke være obligatorisk.

Studenter som tar samfunnsfag årsstudium (eller enkeltmoduler i samfunnsfag) som en del av sitt tredje studieår i den fireårige lærerutdanningen, skal ha praksis i grunnskolen både i høstsemesteret og i vårsemesteret. Denne praksisen er en obligatorisk del av den fireårige lærerutdanningen. Gjennom praksis skal de få anledning til å reflekterer over og anvende den faglige og fagdidaktiske kunnskapen de har tilegnet seg. Det legges derfor opp til at de får fagpraksis i samfunnsfag.

Vurderingsformer

Vurdering uavhengig av de andre modulene og ved slutten av det semesteret den aktuelle modulen tilbys. For de studentene som tar hele samfunnsfag årsstudium teller eksamensresultatet for hver modul 1/6 av den endelige karakteren i samfunnsfag årsstudium. Alle emner vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Vurderingsformene varierer fra modul til modul og omfatter muntlig og skriftlig eksamen, hjemmeeksamen og. Alle vurderingsformene er **individuelle**. De seks modulene har følgende evalueringsformer:

Modul 1.	Norges historie før 1870	4 timers skriftlig eksamen
Modul 2.	Demokrati og menneskerettigheter i flerkulturelle samfunn	24 timers hjemmeeksamen.
Modul 3.	Mennesker, miljø og utvikling i Afrika	4 timers skriftlig eksamen
Modul 4.	Barne- og ungdomssosiologi	4 timers skriftlig eksamen.
Modul 5.	Den norske velferdsstaten	4 timers skriftlig eksamen
Modul 6.	Europakunnskap	Muntlig eksamen
Modul 7	Internasjonalt semester	Semesteroppgave og muntlig individuell eksamen etter at semesteroppgaven er godkjent

Internasjonalisering

Høgskolen i Hedmark ønsker å gi sine studenter internasjonal erfaring gjennom å tilby et internasjonalt semester. Foruten å gi den enkelte student en unik faglig og personlig erfaring, bidrar et slikt semester til å åpne større deler av verden som potensielt arbeidsmarked. De studentene som velger en slik modell vil tilbringe store deler av vårsemesteret som utenlandsstudent tilknyttet en av høgskolens samarbeidende institusjoner i utlandet (se punkt 8 ovenfor og beskrivelse av modul 7 nedenfor).

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Samfunnsfag årsstudium er bygd opp av følgende seks frittstående moduler:

Modul 1. Norges historie før 1870.

Modul 2. Demokrati og menneskerettigheter i flerkulturelle samfunn.

Modul 3. Mennesker, miljø og utvikling i Afrika.

Modul 4. Barne- og ungdomssosiologi.

Modul 5. Den norske velferdsstaten.

Modul 6. Europakunnskap.

Modul 7. Internasjonalt semester

De første 6 modulene er på 10 studiepoeng. Modul 1 – 3 tilbys i høstsemesteret og modul 4 – 6 tilbys i vårsemesteret. I hvert semester går alle tre modulene parallelt. Alle seks modulene er frittstående, det vil si at de vil bli undervist og evaluert uavhengig av hverandre. Ingen av modulene bygger på hverandre og kan dermed tas enkeltvis. Har man bestått alle seks moduler har man bestått samfunnsfag årsstudium.

I vårsemesteret kan studentene i stedet for modul 4 – 6 velge et internasjonalt semester i samfunnsfag (modul 7) som er på 30 studiepoeng. For å kunne ta et internasjonalt semester i samfunnsfag må man ha gjennomført minst 30 studiepoeng i samfunnsfag eller ha annen tilsvarende utdanningsbakgrunn. Det søkes opp opptak til dette tidlig i høstsemesteret. Har man bestått tre av modulene 1 – 6 samt gjennomført og bestått internasjonalt semester (modul 7) har man også bestått samfunnsfag årsstudium (se beskrivelse av modul 7 nedenfor). Vi gjør oppmerksom på at mulighetene for internasjonalt semester er begrenset til lærerstudenter og lærere.

Samfunnsfag årsstudium gjør bruk av det IKT-baserte studiestøttesystemet Fronter.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1

- [Mennesker, miljø og utvikling i Afrika](#)
10 studiepoeng
- [Demokrati og menneskerettigheter i det flerkulturelle samfunn](#)
10 studiepoeng
- [Norges historie før 1870](#)
10 studiepoeng
- [Den norske velferdsstaten](#)
10 studiepoeng
- [Europakunnskap](#)
10 studiepoeng
- [Barne- og ungdomssosiologi](#)
10 studiepoeng

Emneoversikt

2SF32-3 Mennesker, miljø og utvikling i Afrika

Emnekode: 2SF32-3

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Studentene skal skaffe seg grunnleggende kunnskaper om Afrikas varierte geografi, samfunn og historie samt de viktigste utviklingsproblemene kontinentet står overfor. Studentene skal kunne anvende disse kunnskapene til kritisk vurdering av årsakene til dagens situasjon på det afrikanske kontinent.

Innhold

- Grunnleggende trekk ved Afrikas fysiske og politiske geografi
- Innføring i Afrikas historie, kultur og ulike levemåter
- Utviklingsteori og strategier
- Miljø- og ressursituasjonen
- Bistand til Afrika

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer

Vurderingsordning

4 timers skriftlig eksamen som vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF32-2 Demokrati og menneskerettigheter i det flerkulturelle samfunn

Emnekode: 2SF32-2

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse

Læringsutbytte

Studentene skal utvikle evne til å forstå og diskutere hva flerkulturelle samfunn er og hvordan og hvorfor de oppstår. Studentene skal videre kunne gi et analytisk uttrykk for den ressurs og de utfordringer flerkulturelle samfunn kan representere. Studentene skal også utvikle kompetanse som gjør dem i stand til å gi innhold til begreper som demokrati og menneskerettigheter og utvikle evne til å se sammenhenger mellom ideologi, teori og operativt samfunn og mellom handling, myte og fakta.

Innhold

- Demokratibegrepets historie, innhold og vilkår i ulike deler av verden
- Utvikling av menneskerettighetene i et utvalg rettighetserklæringer og de historiske forutsetningene for disse.
- Dagens utfordringer og arbeidsvilkår for demokrati og menneskerettigheter innenfor rammen av en globalisert verden og flerkulturelle samfunn.
- Teoretisk og praktisk analyse av dagsaktuelle eksempler som kan øke forståelsen av og evne til å fungere i et flerkulturelt samfunn.

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger, seminarer og kortere ekskursjoner. Enkelte seminarer kan bli gjennomført sammen med internasjonale studenter.

Vurderingsordning

24 timers hjemmeeksamen som vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF32-1 Norges historie før 1870

Emnekode: 2SF32-1

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Studentene skal gjennom denne modulen få oversikt over sentrale epoker og temaer i norsk historie før 1870, som vikingtiden, ”storhetstiden”, senmiddelalderen (folketallsnedgang og union), reformasjonsårhundret, tiden under eneveldet, 1814 og utviklingen under den nye norske staten fram til ca. 1870 . Det er et mål at studentene skal kunne drøfte forhold som endres og forhold som forblir stabile i ulike perioder, og kunne analysere bakgrunnen for viktige endringer. Studentene skal utvikle forståelse for hvordan Norge har utviklet seg i et samspill med omverdenen, hvilke roller innvandrere har spilt i norsk historie og hvordan nordmenn har forstått seg selv i forhold til ”andre” gjennom tidene. Studentene skal utvikle bevissthet om at historiefaget ikke først og fremst dreier seg om memorering, men om forståelse og ferdigheter. De bør kunne koble kunnskap om det som har hendt med viten om hvordan historisk kunnskap blir til. De bør kunne drøfte bakgrunnen for og konsekvensene av sentrale hendelser eller prosesser, og de bør vise at de forstår og kan bruke ulike fagbegreper i sine drøftinger.

Innhold

Modulen har fokus på:

- Sentrale epoker og temaer i Norges historie før 1870
- Innvandring og innvandrernes roller i Norge før 1870
- Utviklingen av en norsk nasjonal identitet
- Historisk teori- og metodekunnskap

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer. Det legges opp til varierte arbeidsformer og aktiv studentdeltakelse: dialoger, oppgaver, tradisjonell forelesningsform, filmvisning m.m.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig eksamen med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF32-5 Den norske velferdsstaten

Emnekode: 2SF32-5

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Læringsutbytte

Studentene skal forstå grunnlaget for den norske velferdsstaten og fremveksten av den. Studentene skal kunne sammenligne og vurdere den norske velferdsstaten med organisering av velferdsstater i andre land. Studentene skal videre utvikle evnen til å analysere og diskutere viktige og samfunnsaktuelle tema i det norske samfunnet ut i fra et velferdsperspektiv. Studentene skal kunne knytte de ulike faglige analysene til begrepene likhet, ulikhet og velferd.

Innhold

- Begrepene likhet og ulikhet samt velferd og velferdsstat
- Grunnlaget for framveksten av den norske velferdsstaten
- Kjennetegn ved den norske velferdsstaten og dens struktur – også sammenlignet med andre typer velferdsstater
- Prinsipper for den norske velferdsstaten og de aktuelle problemer og utfordringer
- Drøfting av likhet og ulikhet i et klasse- og lagdelingsperspektiv
- Forbruk, forbruksmønstre og forbrukerbevissthet i relasjon til ulikhet
- Sosial og regional ulikhet gjennom fokus på næringsstruktur og bosettingsmønstre

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig eksamen som vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF32-6 Europakunnskap

Emnekode: 2SF32-6

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Læringsutbytte

Studentene får innsikt i og kunnskap om likhet og variasjon i dagens Europa og i et historisk perspektiv. Studentene får også innsikt i og kunnskap om Europas posisjon i verden tidligere og i vår egen tid.

Innhold

- Innføring i Europas geografi, nyere historie og samfunnsutvikling
- Nasjon, stat og etnisitet i dagens Europa og i et historisk perspektiv
- Forholdet mellom europeiske, nasjonale og regionale identiteter
- Historiske, økonomiske, sosiale og politiske aspekter ved utviklingen av et nytt og samlet Europa
- EU som økonomisk og politisk system
- EU og Norge

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer.

Vurderingsordning

Muntlig eksamen som vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF32-4 Barne- og ungdomssosiologi

Emnekode: 2SF32-4

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

I denne modulen gis først en kort introduksjon til sosiologien som fag. Studentene gis deretter en innføring i barndom og ungdom som livsfaser i et sosiologisk perspektiv. De får grundige kunnskaper om utviklingen av norsk familiestruktur, samt en innføring i demografi.

Innhold

Grunnleggende sosiologiske begreper og teorier
Barndommens historie
Norsk familiestruktur
Barn og unges livsvilkår i dag
Hvordan påvirkes den oppvoksende generasjon og av hvem?
Institusjonalisering, feminisering og kommersialisering
Befolkningslære (demografi)

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig eksamen som vurderes med gradert karakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap